

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

The Relationship between the Competence of School Administrators and the
Quality of Educational Management within the School in Emergency Situations
in Schools under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office

ชลิดา สุวรรณโกศัย

Chalida Suwankosai

โรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา

Latbualuangpairotewittaya School

E-mail : suppachok_joe@hotmail.com

Received December 22, 2023; Revised December 29, 2023; Accepted December 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (1) เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (2) เพื่อวิเคราะห์คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และ (3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย (1) ด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีอยู่ในระดับมาก (2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีอยู่ในระดับมาก และ (3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา; คุณภาพการจัดการศึกษา; สถานการณ์ฉุกเฉิน

Abstract

The objectives of this research were (1) to analyze the competency of educational institution administrators in emergency situations in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi; and (2) to analyze the quality of educational management within educational institutions in emergency situations in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi; and (3) to analyze the relationship between the competence of the school administrators and the quality of educational management within the school in emergency situations in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi. This research is quantitative. The sample group consisted of 317 teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office, Nonthaburi. Data was collected by using a questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation. and one-way analysis of variance.

The results of the research showed that (1) the competency of the administrators of educational institutions in emergency situations in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi was at a high level; (2) the quality of education management within educational institutions in emergency situations in schools under the Secondary Education Service Area, Nonthaburi was at a high level; and (3) regarding the relationship between the competence of the school administrators and the quality of education management in the school in emergency situations in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi, it was found that there was no correlation.

Keywords: Competence of the school administrators; The quality of education management; Emergency situations

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ซึ่งมีการระบาด ในวงกว้างหลายประเทศทั่วโลก ประเทศส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบเกิดการติดเชื้อค่อนข้างรุนแรง และเพื่อเป็นการป้องกันและหยุดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ ประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยนั้น ได้มีมาตรการปิดประเทศ (Lockdown) โดยให้ประชาชนหยุดกิจกรรมต่าง ๆ หยุดการเดินทาง และอยู่ในที่ที่ตั่งหรือที่พักตามระยะเวลาที่กำหนดและงดกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการรณรงค์มาตรการด้านสาธารณสุขและเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) สถานการณ์ดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องในระยะยาว จากสถานการณ์ดังกล่าวกลายเป็นสาเหตุให้นักเรียน

ทั้งหมดในประเทศไทยได้รับผลกระทบ ถูกปั่นป่วนกระบวนการเรียนรู้และบางส่วนยังประสบปัญหาความเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหนเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้างอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าว และคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักอยู่เสมอ ไม่ว่าสถานการณ์แวดล้อมจะเลวร้ายและรุนแรงแค่ไหน การเรียนรู้ที่เข้าถึงและมีคุณภาพสำหรับเด็กไทยทุกคนเป็นเป้าหมายสูงสุด ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษาโรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (ประเสริฐ บุญเรือง, 2563)

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงมากในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID - 19 ประกอบด้วยผู้คนจำนวนมาก ได้แก่ นักเรียน ครูหรือผู้ดูแลนักเรียนและผู้ปกครองอยู่รวมกัน จึงมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสได้ง่ายถ้าหากจัดการไม่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรค COVID-19 และมีการจัดเตรียมความพร้อมก่อนการเปิดภาคเรียน หากยังมีการแพร่ระบาดที่ต่อเนื่องและหนักขึ้น ก็จะมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการเรียนผ่าน DLTV จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวฟรี.com, e-Book เป็นต้นรวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่ายเพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่หากสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลงก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ตามปกติ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนอาจมีหลายรูปแบบ ได้แก่การเรียนรู้ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่ครูผู้สอนและนักเรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน อีกทั้งมีการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน ตรวจสอบสถานที่ ทาความสะอาดอาคารเรียน ห้องเรียนรวมถึงการจัดเตรียมสถานที่เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลหรือระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) นอกจากนี้ยังมีแนวทางการเปิด-ปิดภาคเรียน มีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการได้รับความรู้ให้ครบตามช่วงวัยของเด็กเพื่อลดการได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ชี้ให้เห็นว่าการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ความเข้าใจผู้อื่น มองตัวเองเป็นพลเมืองโลก และมองผู้อื่นด้วยความเชื่อมโยงกันในระดับโลก มีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์เวลาเจอเหตุการณ์ไม่คาดฝัน รวมถึงเรื่องความรู้ใหม่ ๆ เช่น ทักษะด้านดิจิทัลหรือการเงินและทักษะการจัดการตัวเอง ภาวะผู้นำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ถ้าพูดให้ชัดขึ้นคือ เมื่อเกิดโรค Covid-19ตอนแรกเราเห็นว่ามันเป็นเพียงเรื่องสุขภาพ เป็นโรคระบาด เราคิดว่าเราต้องพึ่งแพทย์เป็นหลัก แต่พอเหตุการณ์เริ่มเรื่องการเข้าถึง

4 | ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วนชี้ให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจรุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณ การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดบานปลายและเหมือนว่าเราต้องอยู่กับมันไปอีกระยะหนึ่ง ที่นี้โรค Covid-19 จึงไม่ใช่แค่เรื่องสุขภาพแต่เป็นประเด็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทางด้านสังคมศาสตร์หลายศาสตร์ รวมถึงศาสตร์ด้านมานุษยวิทยา มีความเข้าใจ มองเห็นความต้องการที่แตกต่างกันของคนที่แตกต่างกันไม่เท่ากันในสถานการณ์ฉุกเฉินนี้ อีกทั้งวิธีการที่พยายามใช้แก้ปัญหาในยุค Covid-19 ทั้งกระบวนการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือทางสังคม รวมถึงนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ดังกล่าว จึงสำคัญมากในการเอาตัวรอดและในขณะเดียวกันประเทศไทยยังพบกับสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติต่าง ๆ ปัจจัยเกิดจากสภาวะแวดล้อมของโลกเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิด “ภัยพิบัติและโรคอุบัติใหม่” ทวีความรุนแรงได้เสมอ เหตุนี้ใน 3-4 ปีมานี้ “ประเทศไทย” มักเจอ “ภัยพิบัติธรรมชาติ” หรือ “ภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น” และปี 2564 ก็ยังต้องเสี่ยงเรื่องแผ่นดินไหว สึนามิ น้ำท่วม พายุ และฝุ่นพีเอ็ม 2.5 ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงกว่าเดิม (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) และการประท้วงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในพื้นที่สถานศึกษา การชุมนุมต่าง ๆ จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้เราไม่สามารถทราบได้เลยว่าในอนาคตจะเกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ฉุกเฉินใดบ้างที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาในประเทศไทย

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดกระบวนการบริหารและจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสามารถออกแบบกระบวนการทำงานในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะเฉพาะในการบริหารจัดการ (Teera R, 2014) และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนสร้างความศรัทธาและเชื่อมั่นแก่บุคคลภายนอก (Ratchakumaree D, 2011) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหาร เพื่อนำพาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นไปตามเครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) เพื่อดำเนินงานพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายที่จำเป็นต้องแก้ไขหรือปรับปรุงเป็นการเร่งด่วน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนในประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งที่จะชี้นำการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คุณภาพการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งของสังคม ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น ดังนั้นองค์การทางการศึกษาต้องมองเรื่องการปรับปรุงคุณภาพว่าจำเป็นจะต้องดำเนินการ สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการประเมินภายในสถานศึกษาเพื่อให้ ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง

เต็มศักยภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ร่วมงานทุกคนเปลี่ยนเจตคติหันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำการทำงานเป็นทีม การประสานความร่วมมือและการมีความสำนึกร่วมกันของ ผู้ปกครอง รัฐบาล เจ้าหน้าที่ ผู้แทนชุมชนผู้นำทางธุรกิจ (Arcaro, 1995, pp. 56 - 57)

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะทางการบริหารจะสามารถเป็นกำลังหลักในการดำเนินงานให้เกิดกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ดีได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เพื่อสามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

จากการศึกษาแนวคิดของวิรัช นิภาวรรณ (2551), สันติ บุญภิรมย์ (2552), มนูญ ร่มแก้ว (2553), ธงชัย สันติวงษ์ (2555) และจรูณี เก้าเอี้ยน (2556) สรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางซึ่งได้แก่ การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคธุรกิจ หน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐโดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), วิรัช นิภาวรรณ (2551), ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ ไตวงษะบุตร (2552), สันติ บุญภิรมย์ (2552), พรศิริ บัวอุไร (2554) และจรูณี เก้าเอี้ยน (2556) สรุปได้ว่า บริหารการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรี

กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่าภารกิจทางการบริหารการศึกษาหรืองานบริหารการศึกษา นั่นเอง

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดของ Boyatzis (1996), พนิดา จันทรรัตน์ (2557), วรรณยุพา ตันมณี (2559), จิรพรรณ ทิระวรเสถียร (2555), จิณัฐธวัช ศรีจันทร์เวียง (2553), ประจักษ์ ทรัพย์อุดม (2550), สรุปได้ว่าสมรรถนะหมายถึง ความรู้ที่จำเป็น และมีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ เป็นทักษะความสามารถคุณลักษณะเฉพาะตัว ที่สามารถแสดงศักยภาพออกมา เพื่อนำออกมาใช้ในด้านต่าง ๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้และปรับเปลี่ยน ให้เหมาะสมกับบริบทและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังทำให้สามารถนำพาองค์กรไปยังเป้าหมายได้เร็วยิ่งขึ้น

คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญซึ่งทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะต้องตระหนักและดำเนินการให้บรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 เป็นกรอบการศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานการณ์ฉุกเฉิน

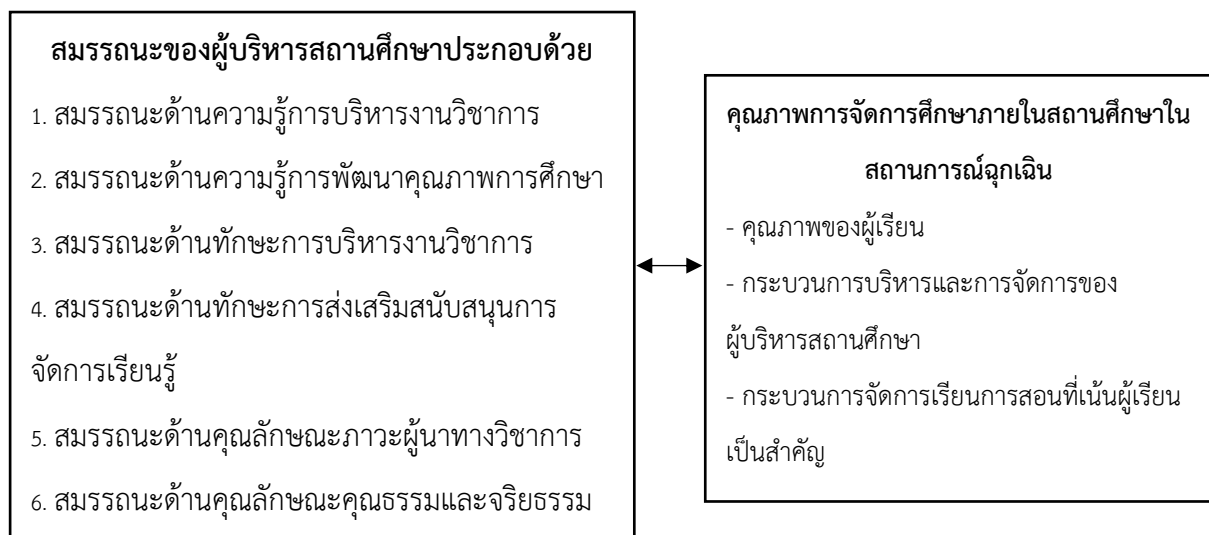
สถานการณ์ฉุกเฉินเกี่ยวกับวิกฤตโควิด-19 เป็นการแพร่ระบาดของไวรัสชนิดหนึ่งซึ่งมาจากคำว่าไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสที่จัดอยู่ในวงศ์อยู่ในวงศ์ใหญ่ที่สุดในบรรดาไวรัสที่พบในสัตว์และคน ไวรัสโคโรนายังเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเจ็บป่วยต่าง ๆ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่ทำให้เกิดความเจ็บป่วยอย่างรุนแรง ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากวิกฤตโควิด-19 ของเสาวณี จันทะพงษ์ (2563) ได้กล่าวว่า เวลานี้คงไม่มีประเด็นใดที่คนสนใจได้มากเท่ากับการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ยกระดับให้เป็น “ภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic)” เหตุผลสำคัญที่ทำให้ผลกระทบครั้งนี้คาดว่าจะมากกว่าในกรณีของการระบาด 3 ครั้งใหญ่ ได้แก่ โรคซาร์ส ไข้หวัดใหญ่ 2009 และโรคเมอร์สเนื่องจากเศรษฐกิจจีนมีขนาดใหญ่กว่าเดิม รวมทั้งมีความเชื่อมโยงทั้งการค้า การลงทุน การขนส่งกับโลกมากขึ้น ในปี 2561 เศรษฐกิจจีนมีขนาด

16% ของเศรษฐกิจโลก ใหญ่กว่าช่วงการระบาดของซาร์ส 4 เท่า และมีขนาดคิดเป็น 13% ของมูลค่าการส่งออกโลก 39% ของการผลิตอุตสาหกรรมโลก และคิดเป็น 18% ของมูลค่าการท่องเที่ยวโลก รวมทั้งปัจจุบันที่มีระดับโลกาภิวัตน์ขั้นสูงที่ประชากรของโลกถูกล้อมรวมกันทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและสังคมวัฒนธรรมมากขึ้นกว่าในอดีต แม้สถานการณ์จะรุนแรงแต่ในวิกฤตย่อมมีโอกาสและสร้างบทเรียนเสมอ รายงานของ World Economic Forum (2020) นำเสนอกรณีศึกษาของจีนพบว่า การระบาดครั้งนี้ทำให้เห็นพัฒนาการหลายอย่าง อาทิ (1) ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชนในการจัดการวิกฤติ COVID-19 ที่มีความโปร่งใส รับฟังความเห็นของประชาชนผ่าน Social Media ทั้ง WeChat และ Weibo (2) การดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจการเงินและการคลังที่รวดเร็วเพื่อลดผลกระทบ และ (3) โอกาสใหม่ๆ ของภาคธุรกิจ วิกฤติครั้งนี้ช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี มีการให้บริการแก่ผู้บริโภคทางออนไลน์มากขึ้นทั้งการค้า การศึกษา และธุรกิจบันเทิง ผลกระทบวิกฤตโควิด19เป็นรูปแบบหนึ่งของภาวะฉุกเฉินที่ทำให้โรงเรียนต้องปรับตัวไม่สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างปกติต้องเรียนต้องสอนออนไลน์ส่งผลต่อผู้บริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพการเรียนสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น.23- 41) และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 เป็นกรอบการศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.25-41) กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นนทบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,753 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกา
หนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607- 610) และใช้วิธีการสุ่มอย่าง
ง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1
แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีลักษณะเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ด้าน
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3
ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถาม
ชนิดเลือกตอบ (Check List) มาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ
(Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์
ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายชื่อ รายด้าน และความหมายใน
ภาพรวม

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และค่า
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ ที่ได้มาแปลความหมาย รายชื่อ รายด้าน และความหมาย
ในภาพรวมการแปลผลค่าเฉลี่ย

4. นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับ
คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นนทบุรี โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation
Coefficient) ได้แล้วนำเอาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ด้านสมรรถนะด้านคุณลักษณะคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือด้านสมรรถนะด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.13$) และด้านสมรรถนะด้านความรู้การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ

1.1 สมรรถนะด้านความรู้การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่ามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ มีการจัดครูเข้าสอน ทรัพยากรสนับสนุน ระบบครูที่ปรึกษา ระบบการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.70$) และมีการจัดระบบข้อมูลโรงเรียนเอกสำหรับหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

1.2 สมรรถนะด้านความรู้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่ามีการนิเทศกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือมีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.93$) และ มีการสื่อสารแนวทางหลักการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา แก่ครูบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีการสื่อสารแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ

1.3 สมรรถนะด้านทักษะการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่ามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมาคือมีการกำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือตามแผนการนิเทศที่กำหนด ($\bar{X} = 4.11$) และมีการสะท้อนผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

1.4 สมรรถนะด้านทักษะการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่าส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และมีความสามารถในการสร้างขวัญและกำลังใจที่จะกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมาคือเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้กับครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.50$) และมีความสามารถในการสื่อสารข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ความต้องการกับครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ

1.5 สมรรถนะด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการประเชิญกับสภาพ การเปลี่ยนแปลง มองการณ์ไกล มีความกล้าและเปิดเผย เห็นคุณค่าและมีความเชื่อมั่นในผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.43$) และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

1.5 สมรรถนะด้านคุณลักษณะคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตาม กฎระเบียบนโยบาย และแผนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่หวัง ดี รับรู้ รับฟัง ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นมิตรด้วยความจริงใจ โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน ($\bar{X} = 4.85$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและยอมรับผลการกระทำ ของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาที่จะเกิดต่อสถานศึกษาและสังคม ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

2. คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด พบว่าด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.91$) และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.66$) ตามลำดับ

2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่า ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.74$) และ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

2.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษามีการ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.44$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ($\bar{X} = 3.74$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี สามารถนำผลการศึกษามาอภิปราย ได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศักดิ์ อ่อนตะวัน (2563) วิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญานิษฐ์ ขุนประดิษฐ์ (2562) วิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหาร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญานิษฐ์ ขุนประดิษฐ์ (2562) วิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของสุทธิศักดิ์ อ่อนตะวัน (2563) เรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี อยู่ในระดับมาก

ภาพที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน

สรุป

ผู้บริหารสถานศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ด้านสมรรถนะด้านคุณลักษณะคุณธรรมและจริยธรรม มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านสมรรถนะด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการและด้านสมรรถนะด้านความรู้การ
บริหารงานวิชาการตามลำดับ เพื่อที่จะได้มีแนวทางการบริหารงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงาน พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาดตนเอง สร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและเต็มศักยภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการมุ่งสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรหาการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว

2.2 ควรหาการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสุขในการทำงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว

2.3 ควรหาการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว และโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563. เข้าถึงได้จาก: <https://moe360.blog/2020/05/08/การเตรียมความพร้อม>, 20 ตุลาคม 2564.

จรุณี แก้วเย็น. (2556). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

จิรพรรณ หิรัญวรเสถียร. (2555). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเสริมงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ฐิฎฐา ศรีจันทร์เวียง. (2553). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

ธงชัย สันติวงษ์. (2555). การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ประชุมการช่าง.

ประเสริฐ บุญเรือง. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. เข้าถึงได้จาก: <http://www.spm7.go.th>, 20 ตุลาคม 2564.

ประจักษ์ ทรัพย์อุดม. (2550). แนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท

พนิตา จันทรัตน์. (2557). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.

พรศิริ บัวอุไร. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

ภาวิดา ธาราศิริสุทธิและวิบูลย์ ไตรณะบุตร. (ม.ป.ป). *หลักและทฤษฎีการบริหาร*. สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำแพง.

มนูญ ร่มแก้ว. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี*. ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

วรรณยุพา ต้นมณี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคลในเครือข่ายโรงเรียนที่ 20 สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิตยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2551). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหารการจัดการจัดการบริหารการพัฒนาและการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้บริการสถานศึกษา)*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้.

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

เสาวณี จันทะพงษ์. (2563). *เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยหลังโควิด19: โรคอุบัติใหม่ ยุกเครื่องสู่นาคติวิถีชีวิตใหม่*. เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Documents/PhraSiam0363/0363_CoverStory.pdf, 20 ตุลาคม 2564.

Arcaro, J. S. (1995). *Quality in Education: An Implementation Handbook*. New York: St. Lucie Press.

Boyatzis, R.E. (1996). *The Competent Manager: A Theory of Effective Performance*. New York: NY John Wiley & Sons.

Ratchakumaree, D. (2011). *Competencies of administrators and quality assurance within the school Under the local government organization Local Education Group 1*. Master of Education Thesis. Silpakorn University, Faculty of Education, Program in Educational Administration, Nakhon Pathom.

Teera, R. (2014). *Professional in management and administration Education reform era*. Bangkok: Kho Fang. (In Thai)